

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Створене "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00
Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

В НАЙМАХ У ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ.

Дня 5. листопада с. р. в Польщі мають відбутися вибори до сейму, а 12. листопада вибори до сенату. Польське правительство розписало ці вибори не лише на землях Польщі, але і на окупованих польськими військами землях українських. В Східній Галичині всі українські партії, буржуазні і соціал-демократичні, рішили участі в виборах не брати. Також Комуністична Партія Східної Галичини, яка не є виключно українською, рішила відтягнути ся від виборів. Таким робом все українське населення в Східній Галичині, від найправілих до найлівілих, в польських виборах участі не візьме. Не рахують тут жупів Янків та Твердохліба, які кандидатують на пості до польського сейму, бо вони нікого не репрезентують, як також кілька радикалів, які мають кандидатувати до сейму, бо роблять вони се з ласки польських панів, а не з волі українського населення. Так має ся справа в Східній Галичині.

Знова на Волині, яка належала перед великою війною до царської Росії, українські націоналісти рішили взяти участь в виборах до польського сейму і сенату. Там утворив ся недавній Волинський Український Народний Комітет, який має тепер характер виборчого комітету. Від 3. вересня с. р. виходить в Луцьку волинська газета "Українське Життя", яка присвячена також в першій мірі виборам.

Крім українських націоналістів з Волині, Холмщини і Підлясья, в польських виборах беруть також участь націоналісти інших непольських народностей, як білоруської, німецької, російської і жидівської. Всі вони утворили виборчий блок національних меншостей. Блок сей стоїть виразно на становищу польської державності і про ніяку незалежність котріось з народностей не думає.

І ось в такий час, коли львівській державі України на Волині беруть участь в виборах, щоби разом з іншими національними меншостями поставити шпир польським партіям і провести своїх кандидатів до польських законодавчих тіл, — в той час зв'язують ся підкупили Поляками петлюрівці і школяри в провокаційній спосіб навіть тій невинній боротьбі українських націоналістів з польськими партіями. Не проти комуністів, аї навіть не проти соціалістів йдуть петлюрівські отамани з провокаційними і іншими способами боротьби, але проти тих, що визнають польську державність на українській Волині, що визнають себе львівськими супроти Польщі. Але вже сам той факт, що вони, ті львівські супроти Польщі українці, послали лише допоминати ся, як вони кажуть, в межах права і закону того, що їм належить ся на українській землі, сей одинокий факт вистрає, щоби навіть Поляками петлюрівці кинули ся на них як скажені собаки.

Ось що пише волинське "Українське Життя" з 28. вересня в новинці п. н. "Отаман" кандидату:

"По всіх повітових містах Волині відбулись українські з'їзди, на котрих вибрано кандидатів до Сейму і Сенату. На з'їзді в Рівні виступив з промовою ех-отаман Оскілко, котрий почав говорити, що блок національних меншостей є жидівською махінацією. Промовця втрічено свистом і криком, а один з учасників запитав отамана, скільки він отаманив людей, рекрутуючи і грабуючи населення Рівеського, Сарненського і сусідніх повітів, а потім пригадав йому, як то в найтійшу хвилину лихотили в часі українсько-польської війни бійців в спину своїх братів, а потім подав ся з нагараним майном до Польщі. По всім краю населення виявляє велику свідомість, не даючись впровадити в блуд чужим партіям."

А в передовій статті "Укр. Життя" з того самого дня пише на адресу згаданих петлюрівських отаманів:

"Нехай усі "Українські Народні Єдиносці", "отамани" Оскілки, Мацюки і інші мутні душі від нас відколюють ся. З сими погромщиками рідного народу і рідної нашої української справи нам не по дорозі. Вони се там, на Великій Україні, в страшні моменти життя нашого народу мов скажені кидали ся бити і били в спину українській нації, тож для своєї каїнової праці прибули сюди і перед властю, перед силою виявляють покорю, нас прокують, а нам сили хочуть розбити. Се їм не владсть ся, ціню їм ми і народ наш знаємо. Запам'ятайте "отамани" Оскілко ласки панської, хваліть себе, що ви любите Поляків, доносьте на нас, що ми Поляків ненавидимо, се вам нічого не поможє."

Ось на таку спеціальну службу у польських панів дійшли петлюрівські отамани в Польщі, Оскілки та інші. І так їх вилучили ніці, пізнавши хто вони, такі самі українські націоналісти.

Яка схожість наує між Овечками, Мидюками і іншими петлюрівцями на Волині, а Стецькими, Кратями і іншими петлюрівцями в Канаді! Провокація, доноси, запобігання панської ласки, вказування на чинсь незалежність чи невинність до паючої каяси або нації — все те таке пиноте петлюрівцям і на Волині і в Канаді. І не диво. Бо панове Стецькині і їх органи в роді "Укр. Голосу" се й інші вихвалюють Петлюру і промовують або в крутарський спосіб оправдують його зі всіх чорних зрадничих вчинків супроти українського народу. Тому-то й канадські петлюрівці у всім-такі подібні до петлюрівців на Волині, які є на явній службі у польських окупантів та провокують українське населення в часі, коли йде така завзята боротьба між українським народом з польськими панями в Східній Галичині.

ПАРУ РОКІВ ТОМУ НАЗАД, А НИНІ.

Народний комісар війни Р.С.Ф.С.Р. Лев Троцький вилголосив сими днями на V. конгресі комуністичної молодіжї в Москві цікаву промову, в якій відкрив заграничному світові такі річі, які дотепер майже не були відомі широкому загалові.

Іменно Троцький сказав між іншим в своїй промові слідує: "При кінці 1917 і на початку 1918 р. німецький імперіалізм міг легко нас здупити; еце при кінці 1918 р. ми були слабіш від котрої небудз з союзних держав. Та обставина, що союзники не напали на нас в той час, пояснюєть ся їх боязню, що большевизм зросте в їх власних краях. Крім того союзники уважали, що большевизм являєть ся скороминуче, з котрим і не варто розпочинати серйозну боротьбу".

Дальше Троцький в своїй промові сказав: "Положене наше на весні 1919 р. було настільки розлучливе, що совітське правительство предложило мир на таких понижуючих для себе умовах, як признание царських довгів, віддане сирих матеріалів на забезпечення їх виплати, предложене конісій або відмова від територій, зайнятих антантою".

"В цвітні 1919 р." — продовжав дальше Троцький — "совітське правительство в переговорах з Американським Боллитом годилося на те, щоби білогвардійці задержали при собі всю заняту ними російську (і українську) територію — більшу часть Росії, щоби Червона армія була негайно здемобілізована і щоби совітське правительство зобов'язалося виплатити припадуку на него часть російських державних довгів, не домагаючи ся звороту золота, захопленого Чехословаками".

"На шасте" — каже Троцький — "союзники відкинули ті умови. Ми тепер не зв'язані ніякими договорами ні з Європою, ні з Америкою — і всеж ми не маємо війни".

І дійсно, коли порівнати 1918 і 1919 роки з 1922 роком, то положене виходить лише на користь совітського правительства, або радше сказати, радянських республік. Нині і неможливо думати про те, щоби радянські республіки годили ся на такі некорисні для них умови, як се було в 1919 року, коли Ленкін заняв цілу Україну, а Колчак мав в своїх руках Сибір. Нині взагалі неможливо думати про організоване якогось контрреволюційного нападу на радянські республіки. Навіть найбільш реакційна Франція говорить нині про те, що Совітська Росія занала знова своє місце в європейській політиці і тому без Росії не можна тепер вирішувати ріжних міжнародних питань.

Нині Совітська Росія чуєть ся настільки сильною, що відмовила ся potwierдити договір, заключений між Красною і Російсько-Азіатською Ко., і як заявив Троцький в загаданій промові, договір сей буде potwierдений аж тоді, як "Англія признає совітське правительство і згодить ся щиро обговорювати питання високої політичної ваги".

Така ріжниця є між нинішнім положенем радянських республік, а положенем зперед 3—4 літ назад.

БАНКРОТСТВО НЕЗАЛЕЖНОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ НІМЕЧЧИН.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей")

Дня 25-го вересня закінчив ся в Нуренберзі так званий "тиждень об'єднання" партії соціалістів більшости і партії соціалістів меншости Німеччини. Сей тиждень почав ся конгресом соціалістів в Августбурзі 17-го вересня, за яким ішов конгрес соціалістів у Гері 20-го вересня і нарешті об'єднаний конгрес 25-го вересня в Нуренберзі.

Ся дата являєть ся до певної міри історичною для робітничого руху в Німеччині, бо вона документально стверджує банкрутство політики соціалістичної партії соціалістів меншости, прийнявши цілком її дотеперішню політику включно до коаліції з буржуазними партіями. І хоч деякі представники опозиції зав'язали на конгресі, що об'єднання не значить нової змін позицій соціалістичної партії, що вони йдуть до соціалістичної з тим, щоби шляхом демократизму здобути там опозиційну більшість, так би сказали своєю роботою в партії соціалістичної зрештою революціонізувати її, — вже тепер можна з певністю передбачити, що з сього революціонізуваня нічого не вийде, що навпаки, перехід незалежної змінної позиції соціалістичної партії до соціалістичної з сього що від тепер усе преса обох партій об'єднуєть ся, при чим залишають ся скрізь редакції газет соціалістичної, а незалежницькі ліквідуєть ся.

Але не так просто стоїть справа об'єднання на місцях, як вона закінчила ся на верхах. Маси робітничтва в Німеччині, які пішли за об'єднувачами під впливом тріхмісячної пресової кампанії, не будуть напевно довго терпіти зрадничької політики соціалістичної партії, як вже тепер з повною ясністю провадить до "Burgfrieden" — до співробітничтва з буржуазією, і можна сподівати ся, що в дальшому розвою політичного робітничтва піде не за теми провадирами, які свідомо кидують його в лани капіталістичної Стінесом на чолі, а за теми, що ведуть його до соціалістичної революції, до побди робітничої класи, до диктатури пролетаріату — підуть до Комуністичної Партії Німеччини.

Г. Петренко.

Берлін, жовтень 1922 р.

ВСЕСВІТНИЙ КОНГРЕС МОЛОДІЖИ.

Виконком Комінтерна Молоді підготував скликання Всесвітнього конгресу робітничої молоді, на який запрошує ся всі пролетарські юнацькі організації. На конгресі обговорюватимуть такі справи: 1) стан робітничої молоді; 2) боротьба проти милітаризму і націоналізму; 3) участь молоді в утворенні єдиного робітничого фронту.

Визначити необхідним, щоб видавничий департамент видавничого товариства зважив на те, щоб книжки в розмірі, який жодне видавничтво знає для себе можливим, з тим, щоб Со-

ЕМІГРАНСЬКІ ВИДАВНИЦТВА І НАРКОМОСВІТА У.С.Р.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей")

Набравши субсидій від петлюрівських самозванців, так званої директорії У.Н.Р., кілька спритних дітяч української еміграції утворили в Німеччині й Австрії низку видавничств. Сі видавничтва розвинули частіше широку діяльність. Читанки, граматички, ріжні інші шкільні підручки, а найбільше — продукти "творчости" вузькоболого патріотизму недовольної української інтелігенції — посилались зпід ротаційних машин Відня і Ляйпцигу.

Легкодушно витрачали ся гроші українських робітників і селян, пограбованих в них на початку 1919 року паном-міністром фінансів У.Н.Р. Мартосом. Ось тільки "догнотити" большевизму, то "рідну школу" буде забезпечено по саме ніку.

Але антантські захізани мусили ліквідувати ся, радянська влада перебрала і вступила в період безперервного розвитку, гинти-ж (уже без лап) мусили петлюрівські самозванці і гефештахиери.

Залишились без субсидій, закордонні видавці довгий час не знали, що їм робити. Аж поки не надумали ся спробувати, чи не можна-ж часом поїхати і на большевиків так само, або хоч з краечку, як їхали до сі на патріотах.

Плян був не мудрий; спродати надруковане до сього часу на Україну, взяти готівкою в 2—3 рази більше, ніж собі задовольняти, звернути тим втрачені від соціалістичної революції гроші на Україні і з новим фондом вести стару роботу далі.

І гасло було виразне: "Радянська Україна повинна купити українську книжку!" Влада українська радянська влада сього не зробить, то тим мусило, наочно доведе, що на ділі вона є лише московською окупацією, про що петлюрівські виробці провіривали всі дахи в капіталістичній Європі вже давно.

"Хитрий хахот" намірив ся взяти репарацию з українських робітників і селян веселеньким шантанжком. Полеглі в Харків зразки і оферти. А в Харкові сидять наркомосвітчики, читають та доба труть. Ось Христос під дубом коло ліса в вишваній вересі. Окруж нього діти-хлопці — під макітурою, лічача в записках. І дід з довгими вусями, як видить ся. А під макітурою — відповідна наука дітям. Далі — приказки: "Нема тепер ні в кого правди, і ба в Бога", "Від серця дорога навprostець до Бога", "Кого Бог лократи хоче, то перше розум відбере". (Граматика "Ярина", В. Воронця.)

Що-ж робити нашим наркомосвітникам? — Дозволять, щоб в українських школах змалечку приначили дітям думати, що людський розум перебуває в божому віданю? І справа з закордонною літературою лишаєть ся отвертою. А тим часом видавці жваво провадять подвійну діяльність: з одного боку настрибуно налісають на наш закордонні місці, а з другого по всіх кавярнях і пивних чистять "москвинських окупантів" і українських "решетатів".

Наприклад, 22. серпня у Відні відбулась нарада українських видавців, скликана під фірмою "Союз допомоги голодним". Вівська дуже гарна. З протоколу довідуємось, що "до Відня надійшли листи з України на адресу Ю. Тененка, М. Грушевського і Союзу "Голодним Українці" від деклякох осіб і організацій, в котрих змальоване безліччє стеновіше українських шкіль і взагалі картину кривого голоду на Україні. Школа, котрі утримують ся коштам самого громадянства, надзвичайно бліді. За браком підручників майже не можуть існувати. Є безліччє ліквідованих і припинених їх функціонів. Автори листів звертають ся до громадських почувань і обов'язків українських видавців за кордоном, дити на поміч загубленої школі і видати як можна більшу кількість книжок безлатно".

Видавці погодились "визнати необхідним, щоб видавничий департамент видавничого товариства зважив на те, щоб книжки в розмірі, який жодне видавничтво знає для себе можливим, з тим, щоб Со-

МоСКВА, 7. жовтня. — Після 6-місячного побути заграничного совітський міністер заграничних справ Чічерін веруєть вчора до Москви. Противом того часу він репрезентував Совітську Росію на конференції в Генуї, а відтак від переговорів в ріжних краях.

Евг. Касценко.
Берлін, 2. жовтня 1922 р.

В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Сими днями загостив до нашої редакції один товариш з провінції і показав нам цікавий лист від свого товарища з Європи, з уривками якого хочемо познакомити наших читачів. Автор листа вернув недавно зі Східної Галичини, де працював через 4 місяці для робітничої справи. Ось що пише згаданий товариш (подаємо лише пару малих уривків):

"В Східній Галичині існують такі відносини, які мабуть рідко де подібати; ті річі, що Ви вичитуєть в газетах, се дрібна частинка того, що дієть ся в державі (польській) взагалі, а на окупованих територіях України зокрема... Провокаторів, тайних агентів, підлітків та жандармів є така сила, що мабуть принаде і на 4-ох смертельників, а по всіх азелічних торах Східної Галичини, Волині, Холмщини і Підлясья питають до легітимізації. Частоту впадають т. зв. літальні комісії до потягів і роблять докладну контролю пакунків і власної особи подорожочого, коли останній чимнебудь видаєть ся підозрілим".

Щодо тих товаришів, які працюють для дійсного визволення Східної Галичини з польсько-шляхоцького ярма, себто комуністів, то автор листа виводить ся про них, як про дуже ідейний елемент. Він каже, що "не бачив се таких ідейних і відважних революціонерів, як там (в Східній Галичині)... Народ з дуже великою увагою і довірем слухає тих людей, котрі дають йому надію на кращу будучину, і грунт до роботи такий прирощий, як се ніколи не був".

Про арештованих товаришів в забудованих св. Юра, згляно про їх ріднини пишеть ся в листі слідує: "Арештовані товариші мнуть біду се сяк-так, але їх родина, то декотрі біднійші з них дуже бідують а поратувати... нічим. Коля у Вас там будуть збирати на політичних в'язнів, то займіть ся і Ви сим ділом, а будьте переконані, що зробите гарне і добре діло".

Сих пару уривків з листа дають деяке поияте про те, що та серед яких обставин робить ся нині в Східній Галичині, щоби підняти працюючий народ проти польської шляхоцької гонітелі. Ся праця, як тепер видно, приносить гарні плоди. Але за таку роботу українські долорві "патріоти" в Канаді називають дійсних борців в Галичині вичинарами. Коли-б ті пролажні душі були в Східній Галичині, то вони не обмежили би ся назвою вичинари на адресу галицьких революційних робітників — та селян, але перші зробили би на них донос до польських властей та запакували би їх до тюрми або і на шибеницю. Довносити до властей — і то навіть не українським! — се для них велика лощість. Але на превеликий дяг, рих жаль, вони находить ся в Канаді і лише називають галицьких революціонерів вичинарами, а безділатніми, провокаційні доноси роблять вже на українських робітників в Канаді і перед канадськими властями. Такі-то українські "патріоти" в Канаді!

Французи про радянську федерацію.

Противольшевицька газета "Руль" пише таке: На сторінках "Тана" ми досі привикли стрічати тільки відеміє відносин до большевиків. З тим більшим здинованем приходить ся згадати в тій газеті старту під заг.: "Проблема економічної еволюції". Статя ся могла би бути поміщена в парижській комуністичній газеті "Humanite" або в якій небудз іншій. Статя розкажує історію нової економічної політики большевиків, подає суть політики НЕП-а і констатує уміне радянського уряду приміинити до домагати життя, що виникало вже добрі наслідки. Треба додати, що статя ся повила ся в органі, як нарикає "Руль", що являєть ся часто офіційозом французького уряду.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ГАЗЕТА "РУЛЬ" пише таке: На сторінках "Тана" ми досі привикли стрічати тільки відеміє відносин до большевиків. З тим більшим здинованем приходить ся згадати в тій газеті старту під заг.: "Проблема економічної еволюції". Статя ся могла би бути поміщена в парижській комуністичній газеті "Humanite" або в якій небудз іншій. Статя розкажує історію нової економічної політики большевиків, подає суть політики НЕП-а і констатує уміне радянського уряду приміинити до домагати життя, що виникало вже добрі наслідки. Треба додати, що статя ся повила ся в органі, як нарикає "Руль", що являєть ся часто офіційозом французького уряду.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ГАЗЕТА "РУЛЬ" пише таке: На сторінках "Тана" ми досі привикли стрічати тільки відеміє відносин до большевиків. З тим більшим здинованем приходить ся згадати в тій газеті старту під заг.: "Проблема економічної еволюції". Статя ся могла би бути поміщена в парижській комуністичній газеті "Humanite" або в якій небудз іншій. Статя розкажує історію нової економічної політики большевиків, подає суть політики НЕП-а і констатує уміне радянського уряду приміинити до домагати життя, що виникало вже добрі наслідки. Треба додати, що статя ся повила ся в органі, як нарикає "Руль", що являєть ся часто офіційозом французького уряду.